

EVROPSKI DOBROVOLJNI PENZIJSKI FOND

Napomene uz finansijske izvještaje Evropskog dobrovoljnog penzijskog fonda a.d. Banja Luka u periodu od
29.09. do 31.12.2017. godine

Banja Luka, januar 2018. godine

SADRŽAJ

Strana

Finansijski izvještaji:

Bilans uspjeha	2
Bilans stanja	3
Bilans tokova gotovine	4
Napomene uz finansijske izvještaje	5 – 16

BILANS USPJEHA
Za period 29. septembar - 31. decembar 2017. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Napomena	Period 29. septembar – 31. decembar 2017.	Period 01. januar – 31. decembar 2016.
Poslovni prihodi			
Prihodi od kamate		0	0
Prihodi od dividende		0	0
		0	0
Poslovni rashodi			
Naknade Društvu za upravljanje	3	(3)	(0)
Naknade kastodi banci	3	(40)	(0)
Naknade za kupovinu hov		(0)	(0)
		(43)	(0)
Poslovni dobitak/(gubitak)		(43)	0
Realizovani dobitak/(gubitak)			
Nerealizovani dobitak/(gubitak)		(0)	0
Povećanje/smanjenje neto imovine perioda		(43)	0
Smanjenje neto imovine perioda		(43)	(0)
Neto dobitak/(gubitak) perioda		(43)	0

Napomene na narednim stranama čine
sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava Društva je sastavila priložene finansijske izvještaje dana 23. januara 2018. godine.

Potpisano u ime Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka:

Tomaž Završnik,
Direktor

Dragana Gajić,
Odjeljenje za finansije,
računovodstvo i opšte poslove

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2017. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Napomena	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
UKUPNA IMOVINA			
Gotovina			
Gotovina – uplate udjela	6	2,503	0
		2,503	0
Potraživanja			
Potraživanja po osnovu prodaje hov		0	0
Potraživanja po osnovu kamata		0	0
		0	
OBAVEZE			
Obaveze prema Društvu za ulaznu naknadu	7	48	0
Obaveze prema Društvu za proviziju za upravljanje	7	3	
Obaveze prema kastodi banci	7	0	0
		0	0
		51	0
NETO IMOVINA FONDA		2,452	
Broj udjela/obračunskih jedinica	8	253,5327721	
Vrijednost obračunske jedinice	8	9.67256	0

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Za period od 29. septembra do 31. decembra 2017. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Period od 29. septembra- 31. decembra 2017.	Period od 01. januara- 31. decembra 2016.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi po osnovu uplate udjela	2,543	0
Prilivi po osnovu kamata	0	
Prilivi po osnovu dividendi	0	0
<i>Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	2,543	0
Odliv gotovine iz operativnih aktivnosti		
Odliv gotovine po osnovu ulaganja hov	0	-
Odliv gotovine po osnovu troškova kupovine hov	0	
Odliv gotovine kastodi banci za troškove platnog prometa	(40)	(0)
<i>Neto odliv gotovine iz operativnih aktivnosti</i>	(40)	(0)
Ukupni priliv gotovine	2,543	0
Ukupni odliv gotovine	40	0
Neto priliv/(odliv) gotovinskih ekvivalenata i gotovine u toku godine/perioda	2,503	(0)
Gotovinski ekvivalenti i gotovina na početku godine/perioda	0	0
Gotovinski ekvivalenti i gotovina na kraju godine/perioda	2,503	0

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Osnovne informacije o Društvu za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom

Osnivačka sjednica skupštine Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom (u daljem tekstu: Društvo) je održana 06. aprila 2017. godine na kojoj je zaključen Ugovor o osnivanju Društva. Društvo je osnovano u formi zatvorenog akcionarskog društva od strane dva osnivača: Skupne pokojninske družbe d.d. Ljubljana i Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske a.d. Banja Luka.

U trenutku osnivanja osnovni kapital Društva iznosio je 2,948,000 KM i podijeljen je na 2,948,000 običnih akcija klase „A“ koje glase na ime. Nominalna pojedinačna vrijednost jedne akcije iznosi 1 KM.

Ugovorom o osnivanju Društva, oznaka spisa – OPU 434/17, od 06.4.2017. godine, članom 34. definisano je da osnivači Društva imaju namjeru da nakon upisa realizuju povećanje osnovnog kapitala Društva drugom emisijom običnih akcija, ukupne vrijednosti emisije 1,452,000 KM.

Dana 22.06.2017. godine u Sarajevu je održana vanredna sjednica Skupštine akcionara Društva, na kojoj je donesena odluka da se izvrši povećanje kapitala sa 2,948,000 KM na 4,400,000 KM, upisom i uplatama unaprijed poznatih kupaca:

1. *EVROPSKE BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ - međunarodna organizacija osnovana sporazumom; čije sjedište je u One Exchange Square, London EC2A 2JNm Ujedinjeno Kraljevstvo i*
2. *FONDA ZA RAZVOJ PREDUZEĆA - SICAV-SIF u formi société anonyme, osnovan u skladu sa zakonima Velikog Vojvodstva Luksemburga.*

Agencija za osiguranje Republike Srpske je 30.05.2017. godine Društvu izdala dozvolu za rad - obavljanje djelatnosti organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima.

Sjedište Društva je u Banjaluci, Kralja Petra I Karađorđevića 109/III.

Društvo je upisano u sudski registar Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 09.06.2017. godine pod brojem: 057-0-Reg-17-001064.

Matični broj Društva: 11157319, JIB: 4404186440003.

Osnovna djelatnost Društva je organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima, šifra djelatnosti je 66.30- upravljanje fondovima.

Društvo je upisano u Registar emitenata kod Komisije za hartije od vrijednosti RS pod brojem: 09-904-51/17 od 20.06.2017. godine. Akcije Društva registrovane su kod Centralnog registra HOV a.d. Banja Luka pod brojem: 01-8248/17 od 27.06.2017. godine, oznaka hartije: DEPD-R-A.

Na dan 31. decembra Društvo je imalo šest zaposlenih radnika sa punim radnim vremenom i dva radnika sa dopunskim radom (pravnik i internog revizora).

Osnovne informacije o Evropskom dobrovoljnom penzijskom fondu

Agencija za osiguranje Republike Srpske je svojim rješenjem broj 05-564-1/17 od 29.09.2017. godine izdala dozvolu za organizovanje i upravljanje fondom. Fond posluje pod imenom Evropski dobrovoljni penzijski fond (u daljem tekstu: Fond), kao otvoreni fond. U poslovanju sa inostranstvom Fond posluje pod nazivom: European Voluntary Pension Fund.

Dobrovoljni penzijski fond predstavlja instituciju kolektivnog investiranja u okviru koje se prikuplja i ulaže penzijski doprinos u različite vrste imovine sa ciljem ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja. Dobrovoljni penzijski fond je fond posebne vrste, bez svojstva pravnog lica.

Imovina Fonda je u svojini članova Fonda, srazmjerno njihovom udjelu u imovini Fonda. Imovina Fonda je odvojena od imovine Društva.

Poslovanje Fonda se zasniva na odredbama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 13/09), podzakonskim aktima, kao i internim pravilima poslovanja koja su bazirana na ovim zakonskim propisima za koja je dobijena saglasnost Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Društvo je zaključilo Ugovor sa kastodi bankom o obavljanju kastodi usluga za Fond.

Poslovno ime i sjedište kastodi banke:

Nova banka AD Banja Luka

Kralja Alfonsa XIII 37 a

78 000 Banja Luka

Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti RS broj 01-UP-051-1126/07, Nova banka a.d. Banja Luka je dobila dozvolu za obavljanje djelatnosti kastodi banke.

Broj računa kod kastodi banke na kome se vodi imovina Fonda je: 555-10000352881-80.

Član Fonda može biti domaće i strano punoljetno fizičko lice. Članstvo u Fondu je na bazi dobrovoljnosti, postoji potpuna sloboda u izboru fonda, kao i u njegovom napuštanju. Društvo za svakog člana Fonda koji ima zaključen ugovor o članstvu u Fondu, odnosno zaključen ugovor o penzijskom planu otvara i vodi individualni račun.

Novčana sredstva kojima Fond raspolaže prikupljaju se uplatom penzijskih doprinosa koja u Fond uplaćuje obveznik uplate. Minimalni iznos penzijskih doprinosa za uplatu u Fond je 10,00 KM. Uplata penzijskih doprinosa je dobrovoljna i ne obavezuje člana Fonda - obveznika uplate na određenu dinamiku uplata.

Uplaćeni penzijski doprinos konvertuje se u investicione jedinice istog dana kad je uplaćen i pripisuje se na individualni račun svakog člana za koga je izvršena uplata. Stanje broja investicionih jedinica na individualnom računu člana fonda uvećava se za nove uplate. Investiciona jedinica predstavlja srazmjerni obračunski udio u ukupnoj neto imovini fonda.

Prema važećim zakonskim propisima član fonda pravo na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima stiče sa navršene 58 godina života, bez obzira na vremenski period uplate doprinosa u fond, odnosno sa navršene 53 godine života i najmanje pet godina uplaćivanja doprinosa u kontinuitetu ili 60 mjesečnih uplata. Izuzetno od ove zakonske odredbe, pravo na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima može se ostvariti i prije pomenutih uslova, u slučaju vanrednih troškova liječenja ili trajne nesposobnosti za rad. Povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima član Fonda mora početi najkasnije sa navršene 70 godina života.

U slučaju smrti člana Fonda, sredstva na njegovom računu pripadaju nasljedniku kojeg je on odredio u pristupnoj izjavi u trenutku stupanja u članstvo u EDPF, odnosno sredstva se prenose u skladu sa zakonom u nasljeđivanju ukoliko član nije Društvu dostavio ime (jednog ili više) nasljednika, po sopstvenom izboru.

Sredstva koja su akumulirana na računu člana EDPF mogu se povući jednokratnom ili programiranom isplatom. Ako je akumulirani iznos u trenutku ostvarivanja prava na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima manji od 2.000 KM ukupan iznos mora biti jednokratno isplaćen. Programirana isplata podrazumijeva da član EDPF u ugovoru sam odredi mjesečni iznos i period u kome će mu akumulirana sredstva biti isplaćivana sve do trenutka isplate cjelokupnog iznosa koji je na njegovom računu prethodno akumuliran.

Imovina Fonda investira se u cilju ostvarivanja prihoda za članove Fonda. Prinos od investiranja ukupnih sredstava Fonda (nakon odbitka naknada za upravljanje i troškova investiranja) pripada svakom članu Fonda srazmjerno broju njegovih investicionih jedinica. Društvo ne garantuje minimalni garantovani prinos Fonda, tako da član Fonda preuzima rizik ulaganja.

Osnovna načela investicione politike Fonda

Imovina Fonda investira se u skladu sa sljedećim načelima:

- načelo sigurnosti imovine Fonda – ulaganjem u hartije od vrijednosti emitenata sa viskom kreditnim rejtingom
- načelo diversifikacije portfelja – ulaganjem u hartije od vrijednosti koje se razlikuju prema vrsti i emitentima, kao i prema drugim obilježjima,
- načelo likvidnosti - ulaganjem hartije od vrijednosti koje je moguće brzo i efikasno kupiti i prodati po relativno ujednačenoj i stabilnoj cijeni i
- načelo profitabilnosti - ulaganjem u hartije od vrijednosti koje, uz uvažavanje prethodno navedenih načela, donose potencijalno najveći prinos.

Shodno Zakonu o porez na dohodak („Službeni glasnik RS“, broj: 60/15) i Zakonu o doprinosima („Službeni glasnik RS“, broj: 116/12 i 103/15), član Fonda ima pravo na poreska umanjena i oslobođanja doprinosa za isnose do 100 KM mjesečno (1.200,00 KM godišnje) isplaćene članu Fonda od uplatioca doprinosa. Na penzijski doprinos do maksimalno 100 KM mjesečno koji poslodavac plaća na teret sopstvenih sredstava za zaposlene ili obustavlja i plaća iz zarade zaposlenog – člana Fonda, ne plaća se doprinos a poreska osnovica se umanjuje.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Fonda za poslovnu 2017. godine su sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske.

Finansijski izvještaji su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim ako nije drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Finansijski izvještaji Fonda su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za investicione fondove ("Službeni glasnik RS", broj 106/15), Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za investicione fondove ("Službeni glasnik RS", broj 105/17), Pravilnikom o sadržini i formi finansijskih izvještaja za investicione fondove ("Službeni glasnik RS", broj 63/16), kao i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržini i formi finansijskih izvještaja za investicione fondove ("Službeni glasnik RS", broj 115/17).

Iznosi u finansijskim izvještajima u prilogu su izraženi u Konvertibilnim markama (KM). Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.2.

a) Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (IAS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (IFRS), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi važećeg Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodne standarde revizije (ISA), Kodeks etike za profesionalne računovođe, kao i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC), na finansijske izvještaje za periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Pored navedenog, dana 15. jula 2010. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske ("Savez RR RS") je donio "Odluku o početku obavezne primjene izdanja MRS/MSFI (objavljenih do 1. januara 2009. godine)", a na osnovu "Odluke o ovlaštenjima za prevod i objavljivanje" nadležne Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovina od 10. marta 2006. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 81/06), kojom se takva ovlaštenja daju Savezu RR RS. Navedeno izdanje IAS/IFRS je odobreno od strane Fondacije odbora za Međunarodne računovodstvene standarde kao zvanični prevod na srpski jezik za Bosnu i Hercegovinu (Republiku Srpsku), Srbiju i Crnu Goru. Prema navedenoj Odluci IAS/IFRS objavljeni do 1. januara 2009. godine obavezno se primjenjuju na finansijske izvještaje sačinjene i prezentovane u Republici Srpskoj za obračunske periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije.

Međutim, promjene u važećim standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2009. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj i, saglasno tome, nisu primijenjeni u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja. Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni, kao i objavljeni standardi i tumačenja koji još uvijek nisu u primjeni, objelodanjeni su u napomenama 2.2(b) i 2.2(v).

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od IFRS i IAS mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u potpunosti u saglasnosti sa IFRS i IAS.

Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 1. januara 2009. godine, i nakon ustanovljavanja standarda i tumačenja koji su relevantni za Društvo, ima namjeru da iste primijeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srpskoj

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izvještaja, dole navedeni standardi i izmjene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sljedeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srpskoj za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2012. godine:

- IFRS 1 (revidirani) "Prva primjena IFRS" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene IFRS 1 "Prva primjena IFRS" - Dodatni izuzeci za one koji prvi put usvajaju IFRS (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine),
- Izmjene IFRS 1 "Prva primjena IFRS" – Ukidanje fiksnih datuma za one koji prvi put primjenjuju IFRS (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2011. godine),
- IFRS 3 (revidirani) "Poslovne kombinacije" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene IFRS 2 "Isplate po osnovu akcija" – Transakcije grupnih isplata u novcu po osnovu akcija (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine),
- Izmjene IAS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene IAS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje" – Prihvatljive hedžing stavke (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- Izmjene različitih standarda i tumačenja koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja IFRS objavljenog 16. aprila 2009. godine (IFRS 2, IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 18, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (većina izmjena biće na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2010. godine),
- IFRIC 17 "Prenos nenovčanih sredstava vlasnicima preduzeća" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- IFRIC 18 "Prenos sredstava komitentima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2009. godine),
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izvještavanje 2010. godine“ što predstavlja izmjenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja“ (na snazi od datuma objavljivanja, odnosno od septembra 2010. godine),
- Izmjene IFRS 1 "Prva primjena IFRS" - Ograničeni izuzeci za uporedna objelodanjivanja u skladu sa IFRS 7 za one koji prvi put usvajaju IFRS (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2010. godine),
- Izmjene IAS 24 "Objelodanjivanja o povezanim stranama" - Pojednostavljanje zahtjevanih objelodanjivanja za entitete u državnom vlasništvu i pojašnjenje definicije povezanih strana (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine),
- Izmjene IAS 32 "Finansijski instrumenti: Prikazivanje" – Računovodstveno obuhvatanje prava (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. februara 2010. godine),
- Izmjene različitih standarda i tumačenja koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja IFRS objavljenog 6. maja 2010. godine (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 21, IAS 27, IAS 28, IAS 31, IAS 34, IFRIC 13) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (većina izmjena biće na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine),
- Izmjene IFRIC 14 "IAS 19 - Granica definisanih primanja zaposlenih, minimum zahtjeva fonda i njihova interakcija" - Pretplata minimalnih zahtjeva fonda (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2011. godine), i
- IFRIC 19 "Ukidanje obaveza instrumentima kapitala" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2010. godine).

v) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izvještaja, dole navedeni standardi i izmjene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenja međunarodnog finansijskog izvještavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srpskoj za godišnje periode koji počinju na dan 1. Januara 2012. Godine:

- IFRS 9 (revidiran u 2010. Godini) "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2015. godine),
- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti“ i IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja“- Obavezni datum primjene IFRS 9 i objelodanjivanje prelaska (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. Januara 2015. Godine)
- IFRS 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IFRS 11 "Zajednički aranžmani" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IFRS 12 "Objelodanjivanja o učešću u ostalim preduzećima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IFRS 13 "Mjerenje fer vrijednosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IAS 27 (revidiran u 2011. godini) "Pojedinačni finansijski izvještaji" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- IAS 28 (revidiran u 2011. godini) "Investicije u povezana preduzeća i zajednička ulaganja" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IAS 19 "Beneficije zaposlenih" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IFRS 1 "Državni krediti" (na snazi za godišnje kredite koji počinju na ili nakon 1. Januara 2013. Godine)
- Izmjene IFRS 7 "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja" – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine),
- Izmjene IAS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Prezentacija stavki Ostalog ukupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2012. godine),
- Izmjene IAS 32 "Finansijski instrumenti: prezentacija" - Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Godišnja unapređenja IFRS u periodu 2009-2011. Godine objavljena u maju 2012. Godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. Januara 2013. Godine)
- IFRIC 20 "Troškovi otkrivke u proizvodnoj fazi površinskih rudnika" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2013. godine) i
- Izmjene IFRS 10, IFRS 12 i IAS 27- izuzeća od konsolidacije zavisnih lica u skladu sa IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. Januara 2014. godine).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od dividendi, prihode od kamata i amortizacije premije (diskonta) po osnovu HOV sa fiksnim rokom dospjeća i ostale poslovne prihode.

Realizovani dobitak obuhvata realizovane dobitke po osnovu prodaje hartija od vrijednosti, realizovane dobitke po osnovu kursnih razlika i ostale realizovane dobitke.

Prihodi od dividendi se evidentiraju kad se ostvari pravo na dividendu.

Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta) po osnovu HOV sa fiksnim rokom dospjeća predstavljaju prihode koje fond ostvaruje po osnovu dužničkih hartija od vrijednosti i po osnovu depozita i amortizovani dio razlike nominalne i tržišne cijene hartija od vrijednosti.

Ostali poslovni prihodi podrazumijevaju ostale poslovne prihode koji nisu sadržani u naprijed navedenim prihodima.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi se evidentiraju u trenutku njihovog nastanka i sastoje se od naknade Društvu po osnovu upravljanja, troškova kupovine i prodaje ulaganja i naknade kastodi banci za troškove platnog prometa i troškove po osnovu pružanja kastodi usluga po ugovoru.

Svi troškovi koji se isplaćuju na teret imovine Fonda definisani su Pravilnikom o naknadama na koji je saglasnost dala Agencija za osiguranje.

Društvo mjesečno fakturiše Fondu naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu. Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda, a koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u Fond prije pretvaranja u obračunske jedinice.

Kastodi banka kontroliše obračun koji je Društvo napravilo, potvrđuje ga i odgovorna je za tačnost obračuna.

Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa (ulazna naknada) obračunava se jednokratno i to kao procenat u odnosu na pojedinačnu uplatu, po stopi do maksimalno 1,9% od ukupno izvršenih uplata.

Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa, obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana uplatio za članove tog plana, u visini do 1,9%.

Naknada za upravljanje Fondom koja pripada Društvu obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine Fonda. Naknada se obračunava svakog dana, i to kao procenat podijeljen sa 365,25 na neto vrijednost imovine Fonda. Neto vrijednost imovine Fonda predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza. Društvo naplaćuje od Fonda na kraju svakog mjeseca iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

Naknada za prenos računa člana Fonda na dobrovoljni penzijski fond koji organizuje i kojim upravlja drugo društvo za upravljanje obračunava se prema stvarnim troškovima prenosa, ali ne više od iznosa koji propiše Agencija za osiguranje Republike Srpske.

Naknada kastodi banci obračunava se po Tarifniku kastodi usluga, i to: 0,15% na iznos imovine pod kastodi bankom do 10 miliona Konvertibilnih maraka, odnosno 0,125% na iznos imovine preko 10 miliona Konvertibilnih maraka.

Agencija za osiguranje Republike Srpske naplaćuje naknadu za nadzor nad poslovanjem Društva za upravljanje EDPF-om i to se evidentira kao trošak Društva.

Troškovi eksterne revizije Fonda se obračunavaju na teret Društva.

Realizovani dobiti i gubici

Realizovani gubitak obuhvata realizovane gubitke na prodaji hartija od vrijednosti, realizovane gubitke po osnovu kursnih razlika i ostale realizovane gubitke.

Realizovani dobitak od prodaje ulaganja se iskazuje ako se prodaja izvrši po cijenama koje su više u odnosu na nabavnu vrijednost ulaganja. U obrnutom slučaju biće evidentiran realizovani gubitak.

Prilikom knjigovodstvenog evidentiranja prodaje ulaganja, isknižavaju se i svi nerealizovani dobiti i gubici koji se odnose na to ulaganje, bilo da su iskazani na računima uspjeha ili u revalorizacionim rezervama. Oni prodajom postaju realizovani i uključuju se u obračun ukupnog dobitka ili gubitka ostvarenog prodajom ulaganja iz portfelja.

Ostali prihodi i rashodi se knjiže po načelu uzročnosti.

Nerealizovani dobiti i gubici

Promjene fer vrijednosti se evidentiraju na kontima ispravke vrijednosti i nerealizovanih dobitaka, odnosno gubitaka za hartije koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, odnosno ispravke vrijednosti i revalorizacionih rezervi za hartije klasifikovane kao raspoložive za prodaju.

3.2. Gotovina i ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti sastoje se od sredstava u domaćoj i stranoj valuti na računima kod domaćih i stranih poslovnih banaka, novac na kastodi računu kao i neposredno unovčive hartije od vrijednosti koje prati beznačajan rizik smanjenja vrijednosti.

3.3. Preračunavanje sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u Konvertibilnim markama po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene. Nastale pozitivne i negativne kursne razlike knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.4. Obaveze

Dugoročne i kratkoročne obaveze proistekle iz finansijskih i poslovnih transakcija procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti.

Obaveze Fonda se sastoje od obaveza prema Društvu za upravljanje Fondom i ulaznu naknadu, obaveza po osnovu kupovine i prodaje hartija od vrijednosti, obaveza za brokerske usluge, obaveza prema kastodi banci i obaveza po osnovu članstva (za isplate akumuliranih sredstava i prenos uplata u drugi fond).

3.5. Neto imovina

Neto imovina Fonda predstavlja sredstva raspoloživa za isplatu članovima Fonda. Na ovim računima se evidentiraju sve uplate i isplate na individualnim računima članova Fonda, kao i podaci o ostvarenoj dobiti ili gubitku tekućeg i ranijih perioda.

Ukupna vrijednost svih obračunskih jedinica Fonda jednaka je neto vrijednosti imovine Fonda. Obračunske jedinice mogu se izraziti u dijelovima. Najniža jedinstvena početna vrijednost obračunske jedinice za Fond iznosi 10 konvertibilnih maraka. Vrijednost obračunske jedinice Fonda na dan vrednovanja utvrđuje se dijeljenjem vrijednosti neto imovine izražene u konvertibilnim markama sa ukupnim brojem obračunskih jedinica. Vrijednost obračunske jedinice na dan vrednovanja iskazuje se na pet decimalnih mjesta.

3.6. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

(a) Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu, i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove.

Finansijska imovina se klasifikuje u sljedeće kategorije: finansijska imovina „raspoloživa za prodaju“ i „dati krediti i potraživanja“. Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani sastoje se od ulaganja u obveznice Republike Srpske i od oročenih novčanih depozita kod poslovnih banaka na period duži od godinu dana.

Ulaganje u obveznice Republike Srpske klasifikovano je kao finansijska imovina „raspoloživa za prodaju“, u skladu sa IAS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i vrednovano je po fer vrijednosti. Oročena novčana sredstva u bankama su vrednovana u visini deponovanih sredstava na dan bilansa stanja.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca priznaju se po njihovoj nominalnoj vrijednosti. Ispravka vrijednosti potraživanja vrši se na teret rashoda u bilansu uspjeha na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj nenaplativosti. Procjena ispravke vrijednosti potraživanja se vrši na osnovu analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja dužnika u tekućoj godini, kao i projekcija tokova gotovine i mogućnosti naplate u budućem obračunskom periodu.

Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani odnose se na oročena sredstva u banci na period kraći od godinu dana, i evidentirana su u visini deponovanih novčanih sredstava na dan bilansa stanja

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

(b) Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja, finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu, kada je obaveza plaćanja predviđena ugovoromukinuta ili istekla.

3.7. Obezvredjenje vrijednosti stalne imovine

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko materijalno ulaganje i opremu postoji obezvredjenje nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvredjenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvredjenje tretira kao smanjenje revalorizacije rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvredjenje, vrijednost sredstava prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvredjenje. Poništenje obezvredjenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvredjenja tretira kao povećanje revalorizacije rezerve.

Na dan 30. decembra, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indicacije da je vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme obezvrijeđena.

3.8. Porezi i doprinosi iz rezultata

Fond nije pravno lice pa tako nije obveznik ni poreza na dobit niti poreza na dodatu vrijednost.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Računovodstvene procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanje budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

5. TROŠKOVI**U Konvertibilnim markama**

	Period od 29 septembra- 31. decembra 2017.	Period od 01. januara- 31. decembra 2016.
Troškovi naknade za upravljanje prema Društvu	3	0
Troškovi platnog prometa (mjesečno vođenje računa)	40	0
	43	0

6. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA**U Konvertibilnim markama**

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Žiro račun u domaćoj valuti	2,504	0
Žiro račun u stranoj valuti	0	0
	2,504	0

Prva uplata u Fond izvršena je 30.11.2017. godine i do kraja izvještajnog perioda u Fond je uplaćeno ukupno 2,544 Konvertibilnih maraka za 16 članova (udjeljčara).

7. OBAVEZE PREMA DRUŠTVU**U Konvertibilnim markama**

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obaveza prema Društvu za ulaznu naknadu	48	
Obaveze prema Društvu za naknadu za upravljanje	3	
	51	

8. NETO IMOVINA

Na dan 31.12.2017. godine neto vrijednost imovine Fonda je iznosila 2.452,59 KM, broj upisanih obračunskih jedinica iznosio je 253,53277210, njihova pojedinačna vrijednost je bila 9,67366 KM.

U konvertibilnim markama

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
9. GUBITAK TEKUĆE GODINE		
Gubitak tekuće godine	43	0
	43	0

10. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

Dobrovoljni penzijski fondovi nisu pravna lica, već fondovi organizovani od strane društava koja njima

upravljaju, kao institucije za prikupljanje novčanih sredstava (uplatom članova) i njihovim investiranjem, a sve u cilju što većeg prinosa od uloženi sredstava. Shodno tome, Fond nema odnosa sa povezanim stranama osim sa Društvom za upravljanje koje ga je i osnovalo (organizovalo). To su isključivo odnosi definisani Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima koji se odnose na obaveze Fonda prema Društvu za ulazne naknade prilikom uplate doprinosa i naknada za upravljanje.

11. POLITIKE UPRAVLJANJA FINANSIJSKIM RIZICIMA

Aktivnosti Fonda izlažu ga različitim rizicima: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), kreditnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku i riziku usklađenosti poslovanja s propisima.

Upravljanje rizicima Fonda je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama Fonda i Pravilima za sprovođenje procesa investiranja imovine Fonda.

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom nastoji da pravilnim upravljanjem sredstvima Fonda njegovim članovima obezbijedi dugoročnu sigurnost, očuvanje imovine kao i optimalni rast u odnosu na preuzeti rizik.

Rizici predstavljaju vjerovatnoću nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski položaj Fonda. Politike upravljanja rizicima obuhvataju tržišni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Investiciona politika Fonda je konzervativna, okrenuta prije svega ka dužničkim hartijama od vrijednosti i depozitima sa fiksnim prinosima i prilikom ulaganja prvenstveno se vodi računa o sigurnosti imovine Fonda, odnosno njenom očuvanju, a potom o profitabilnosti ulaganja.

Tržišnim rizikom Fonda će se upravljati kroz diverzifikaciju portfolija ulaganja prema propisanim maksimalnim visinama ulaganja imovine u pojedine kategorije.

Prema investicionoj politici Fonda imovina fonda se pretežno ulaže u dugoročne dužničke instrumente ulaganja, sa stabilnim prinosom i manjim nivoom rizičnosti i to dužničke hartije od vrijednosti koje emituje ili za koje garantuje BiH, Centralna banka BiH, Republika Srpska i Federacija BiH, dužničke hartije od vrijednosti sa minimalnim kreditnim rejtingom koji je preporučljiv za investiranje („Investment grade credit rating“) a koji utvrđuju agencije za procjenu boniteta Standard and Poor's, Fitch IBCA, Thompson Bank Watch ili Moody's.

Fond nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer obavlja svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti (Konvertibilna marka) koja je fiksno vezana za EURO.

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Fond je izložen rizicima koji, kroz efekte promjene visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

S obzirom da će Fond imati kamatonosnu imovinu, prihodi Fonda će u određenoj mjeri zavisti od promjene tržišnih kamatnih stopa.

Društvo će pri investiranju imovine Fonda vršiti analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir da se rokovi dospelja oročenih depozita podudaraju sa procjenom roka u kojem navedena sredstva neće biti korišćena za kupovinu hartija od vrijednosti ili isplate penzijskih naknada članovima Fonda.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici Fonda neće biti u mogućnosti ili da ne žele da ispune svoje obaveze prema Fondu.

U skladu sa politikom upravljanja rizicima kojima je Fond izložen, menadžment će dnevno pratiti izloženost kreditnim rizicima.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja vjerovatnoću nemogućnosti brze prodaje finansijske imovine Fonda po cijeni koja je približno jednaka fer vrijednosti te imovine, sa jedne strane i nemogućnost Fonda da ispunjava svoje dospjele obaveze po osnovu isplata članovima Fonda a na osnovu prava za uplaćene penzijske doprinose.

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Menadžment Društva će imovinom i obavezama Fonda upravljati na način koji obezbjeđuje da Fond u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza priznatih u priloženim finansijskim izvještajima aproksimira njihovoj fer vrijednosti.

12. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primjenjeni za preračun deviznih pozicija u izvještaju o finansijskom položaju u Konvertibilne marke, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	Konvertibilnih maraka	
	31. decembar	31. decembar
	2017.	2016.
EUR	1.9558	1.9558
Američki dolar (USD)	1.63081	1.8544